

Grundläggande svenska för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, I

Basic Swedish for Teachers Working in Grades 4 to 6, I

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: 114622

Version: 1.0

Fastställt av: Utbildningsutskottet 2012-09-12

Gäller från: HT 2012

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska (G1N), Utbildningsvetenskap: Svenska-mångkulturellt samhälle (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Svenska/Nordiska Språk

Förkunskapskrav: Utbildningsvetenskaplig kärna för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, I, 30 hp, där all VFU ska vara godkänd samt minst 15 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Studenten ska genom ämnesteoretiska studier öka sin beredskap att undervisa i svenska. Studenten ska också börja se sig själv som blivande lärare i svenska och därmed utveckla ett ämnesdidaktiskt perspektiv på svenska, svenska som andraspråk och språkutveckling samt utveckla förmåga att skapa goda och stimulerande lärandemiljöer för elever med fokus på måluppfyllelse i grundskolans år 4-6. Svenskundervisningen studeras både i ett historiskt och i ett genusperspektiv. I kursen läses och diskuteras aktuell forskning gällande teorier kring läs- och skrivutveckling. I detta sammanhang tas även läs- och skrivsvårigheter upp liksom på vilket sätt elever med denna problematik kan få hjälp. Vidare problematiseras tolkningsprocessen utifrån perspektiv som kön, klass, etnicitet. De nordiska språkens uppbyggnad samt de nationella minoritetsspråken är också innehåll i kursen. Barnlitteraturens betydelse för språkutvecklingen och skolans möjligheter att tillvarata barns användande av digitala redskap och multimodala erfarenheter kommer också att belysas som en viktig utgångspunkt för att skapa kreativa och utmanande språkliga miljöer för alla elever. Kursen tillhandahåller litteraturvetenskapliga begrepp för analys av skönlitteratur och litteraturredaktiska metoder för arbete med skönlitteratur i skolan. Vikt kommer också att läggas vid studentens egen skrivprocess och muntliga framställning inbegripet responsarbete. Detta sker genom analys och produktion av texter inom olika genrer och texttyper samt en problematisering av hur lärare kan stödja elevers läs- och skrivutveckling genom olika genrepedagogiska modeller ur ett enspråkigt såväl som flerspråkigt perspektiv. I anslutning till studierna av texttyper, genrer och genrepedagogiska modeller behandlas även det svenska språksystemet utifrån olika aspekter, med särskilt fokus på för läs- och skrivutvecklingen relevanta begrepp så att studenten börjar bygga upp sitt yrkesspråk. Perspektiv som estetiska uttrycksformers potential i ett lärandesammanhang samt vikten av att en inkluderande undervisning genomsyrar hela kursen.

Mål

Studenten skall efter kursen kunna:

- redogöra för innehållet i de nationella styrdokument som är relevant för svenskämnet i årskurs 4-6 och för hur synen på svenskämnet har förändrats över tid med fokus på språkets funktionella och formella aspekter
- beskriva kunskapsinnehåll samt kravnivåer gällande de nationella proven i svenska samt didaktiskt reflektera över dessa
- problematisera dagens mångkulturella skola utifrån perspektiven kön, genus, klass och etnicitet samt synliggöra skolans möjligheter att möta elever inom ramarna för en inkluderande undervisning
- visa kunskaper om de nordiska språkens uppbyggnad samt redogöra för de nationella minoritetsspråken och deras ställning i samhället
- visa grundläggande kunskaper om läs- och skrivinlärning samt läs- och skrivsvårigheter och synliggöra vikten av att välja stöd och förebyggande åtgärder utifrån varje elevs behov

- diskutera skönlitteraturens betydelse för språk- och identitetsutveckling samt hur skönlitteratur kan användas i syfte att stödja och främja läs- och skrivutveckling, bredda elevers litterära erfarenheter och öka deras förståelse för människor sätt att leva och tänka
- redogöra för hur det svenska språket är uppbyggt och fungerar, såväl fonologiskt, morfologiskt, syntaktiskt, semantiskt som pragmatiskt, samt exemplifiera hur språkutvecklande arbete utifrån sådana språkliga utgångspunkter kan omsättas i skolans undervisning i svenska i årskurs 4-6
- analysera och producera texter i tal och skrift inom olika genrer och texttyper, samt bearbeta och analysera texter till innehåll och form, såväl andras som egna efter respons
- redogöra för hur olika genrer och texttyper kan utnyttjas för främjande av alla elevers läs- och skrivutveckling utifrån didaktisk forskning samt exemplifiera hur sådan undervisning kan arrangeras i årskurs 4-6
- beskriva olika möjligheter att tillvarata elevers erfarenhet i undervisningen samt exemplifiera hur digitala redskap och estetiska uttrycksformer kan användas för att stimulera och utveckla elevers läs- och skrivutveckling
- använda en grundläggande litteraturvetenskaplig, språkvetenskaplig och litteraturredidaktisk terminologi vid analys, samtal och diskussion kring olika genrer och texttyper i årskurs 4-6
- planera och genomföra intervjuer gällande barns läs- och skrivutveckling samt analysera och utvärdera denna utveckling utifrån forskningsbaserade bedömningsverktyg med fokus på progression och utveckling
- planera, genomföra och utvärdera undervisning för minst tre lektioner i svenska i samråd med VFU-lärare med stöd av gällande styrdokument och där ämneskunskaper i svenska omsätts med hjälp av olika metoder anpassade efter elevernas behov

Undervisningsformer

Föreläsningar, workshops, seminarier, studiegruppsarbete och verksamhetsförlagd utbildning.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Individuell skriftlig tentamen, enskilda skriftliga inlämningar, deltagande i seminarier med paper, workshops och studiegruppsarbete samt närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

Student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen på den kursplan som studenten är antagen till. Varje examination ska erbjudas vid minst tre tillfällen inom loppet av ett år. Vid ny kursplan kommer ytterligare tre examinationstillfällen att erbjudas under en övergångsperiod om ett år från och med att ny kursplan tillämpas.

När det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen har studenten rätt att genomgå två praktiktillfällen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursplaneringsmöte. Utvärdering sker muntligt i grupp vid kursråd under kursens gång samt individuellt skriftligt vid kursens slut. Resultat av utvärderingarna presenteras i kursrapporten och återkopplas till studenterna via kursens konferenssystem och via Institutionen för pedagogikens hemsida. Utvärderingen ligger till grund för planeringen nästa gång kursen ges.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Bilaga: Litteraturlista för Grundläggande svenska för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, I (114622)

- Berg, Elisabeth (2011). *Läs- och skrivundervisning: teorier, trender och tradition*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (251 s)
- Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2010). *Från fabler till manga: litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barn- och ungdomslitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups (Kap. 1, 45 s)
- Bolander, Maria (2005). *Funktionell svensk grammatik*. 2. uppl. Stockholm: Liber (Kap. 1-5, 142 s)
- Bolander, Maria (2005). *Funktionell svensk grammatik. Övningsbok*. 2. uppl. Stockholm: Liber (40 s)
- Bråten, Ivar (red.) (2008). *Läsförståelse i teori och praktik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (261 s)
- Dickinson, David K., Golinkoff, Roberta M. & Hirsh-Pasek, Kathy (2010). Speaking Out for Language: Why Language Is Central to Reading Development. *Educational Researcher*. Vol. 39, no. 4. (pp. 305-310)
- Einarsson, Jan (2009). *Språksociologi*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (403 s)
- Garne, Birgitta (2010). *Elever skriver: om skrivande, skrivundervisning och elevers texter*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (200 s)
- Johansson, Britt & Sandell Ring, Anniqa (2010). *Låt språket bära: genrepedagogik i praktiken*. 1. uppl. Stockholm: Hallgren & Fallgren (287 s)
- Kommentarmaterial till kursplanen i svenska*. (2011). Stockholm: Skolverket (31 s)
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2567>
- Lundberg, Ingvar (2010). *Läsningens psykologi och pedagogik*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur (189 s)
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. (2011). Stockholm: Skolverket.
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2575> Kap. 1-2 (13 s) samt kursplan för kursen relevanta ämnen
- Lökensgard Hoel, Torlaug (2000). *Skriva och samtala Lärande genom responsgrupper*. Lund: Studentlitteratur (256 s)
- Nya språket lyfter!: bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-4*. Rev. uppl. (2011). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2474> (87 s)
- Wolf, Lars (2003). *Läsaren som textskapare [Elektronisk resurs]*. Lund: Studentlitteratur (202 s)
- Åkerlund, Dan (2008). *Publicistiska arbetssätt i skolan: webbtidningar, wiki, bloggar, webbteve och poddradio*. Lund: Studentlitteratur (230 s)
- Ytterligare litteratur i form av skönlitteratur tillkommer enligt lärares anvisningar (ca 400 s)